

bon is existere, & proinde habita esse pro derelictis, sunt occupatis, ead. praef. 63. lib. 6. n. 34. Ampliatu nu. seq. Bona mobilia, ut iure communi cautum reperitur, non nisi triennij spatio decurso vsu capiuntur, immobilia vero, non nisi decennij, vel vicennij tempore transacto, ead. praef. 63. lib. 6. n. 213. Contrarium tamen Castrensis, Boer. & Boif. tenuere, & male, n. seq. bonorum mobilia, & immobilia appellatione non continentur iura, & actiones, quia sunt incorporalia, praef. 54. lib. 4. num. 26. & num. seq. Quid si dispositio est vniuersaliter facta, nu. 27. bona primogeniturae nunquid possint alienari pro constitutione dotis, vel ipsamet valeant in dotem assignari, praesumpt. 189. lib. 4. num. 175. bona primogeniturae possunt alienari pro constitutione dotis filiae, etiam si ipsa filia constitutioni primogeniturae consensisset, ibid. n. 180. Secus quando primogenitura fuit constituta, & ordinata a transfere, ibid. n. 184. Et secus quando fuit primogenitura ordinata, & constituta ex contractu, ibid. n. 185. bona loceri intelliguntur tacite hypothecata pro dote a nutu recepta, praef. 190. lib. 4. n. 11. bonis existentibus in ciuitate legatis, an & quando praesumantur ea relicta, quae sunt in suburbij, praef. 126. lib. 4. n. 1. bonis existentibus in ciuitate legatis, praesumantur etiam relicta ea, quae sunt in suburbij, quando relicta sunt sanguine coniunctis, & sic in legatis, quae admittunt largam interpretationem, ibidem num. 7. Idem quando testator non habebat bona in ciuitate, sed solum in suburbij, ibid. n. 8. bona animi, quae sint, & quod ab ijs coniectura ducatur, lib. 1. q. 15. num. 11. bona fortunae, quae sint, & quod ab ijs fiant coniecturae, q. 15. lib. 1. num. 22. eod. bona in familia, & agnatione conseruari aequitati conuenit, praef. 93. lib. 3. num. 3. bona in fraudem fisci alienans ea non potest reuocare, praesumpt. 12. lib. 3. num. 32. bona filij habitantis cum patre, & negocia illius administrans, profectio praesumuntur, praef. 50. lib. 3. n. 1. Nisi tamen vrgentiores coniecturae in contrarium adsint, nu. 2. bona filij habitantis foris a patre aduentitia praesumuntur, & ex eius industria acquirit, ibid. nu. 3. bona filij, nec cum patre, nec ab eo foris habitantis qualia praesumantur, nu. 5. bona mobilia minoris, quae seruando seruari nequeunt, sine Praetoris decreto, & alijs solemnitatibus alienantur, praef. 6. lib. 3. n. 6. bona ecclesiae, cursu temporis immemorabilis praescribi, praef. 13. lib. 3. num. 40. bona aliqua relicta mulieri dotis nomine, ea nubente viro in dote data praesumuntur, praef. 6. lib. 3. n. 89. bona mulieris extra dotem, quae sint, praef. 8. lib. 3. n. 4. bona marito tradita post iam constitutam dotem, dotalia quoque censeri, si id aliquibus verbis, vel signis appareat, ibid. n. 23. Idque si verbis dominij translationem significantibus vsa sit, nu. 24. Vel vsa fuerit vocabulo assignationis, nu. 26. Aut dixerit se tradere dicta bona, ad vtendum, fruendum, & faciendum perpetuo, quicquid voluerit, nu. 28. bona post constitutam dotem marito tradita, dotalia praesumuntur, si verbum supradotis fuerit adhibitum, ibid. nu. 30. Idem si dos iam data erat tenuis, nu. 32. bona reperta penes mulierem matrimonio constante, vel intra annum luctus, mariti praesumuntur, praef. 51. lib. 3. n. 22. bona dotis causa data, non sequuto matrimonio dotalia dici nequeunt, nisi destinatione quadam, praef. 29. lib. 3. nu. 82. bona post delictum commissum, aut publicentur ipso iure, vel per sententiam, differentia est, praef. 124. lib. 3. nu. 2. bona diuidentes cum clausula, ad habendum, tenendum, & quicquid voluerit, placuerit facendum, praesumi fideicommissum remississe, praef. 115. lib. 3. num. 33. Si nulla alia, quam fideicommissi causa subit, nu. 34. Et quis id probare debeat, nu. 35. Aliud esse si tempore diuisionis alie cause extarent, quibus ius aliquod habituros sese diuidentes sperabant, nu. 37. Aut in diuisione posita sint aliqua verba restrictiua, quibus in futuro excluderetur, nu. 39. Nisi verba in diuisione posita, valde sint generalia, nu. 40. Aut etiam expressse iuri de futuro sit renunciatum, nu. 41. bona diuidentes cum clausula, ad habendum, tenendum, & quicquid voluerit, placuerit facendum, praesumi fideicommissum remississe, praef. 115. lib. 3. n. 63. & 65. Idque procedere multo magis, si & haeredibus illa licentia data sit, nu. 66. bona fides causatur etiam ex iniustis, & temerarijs causis, praef. 130. lib. 3. num. 3. bona fides in possessore praesumitur, alleganda tamen est, q. 48. lib. 1. num. 9. bonis allodialibus vni ex fratribus in diuisione obuenientibus, al-

teri feudalibus solum, vtrum is euictis de euictis, ne contra alterum fratrem agatur, praef. 115. lib. 3. n. 21. bonis ecclesiae pretio numerato venditis, si emptor ad eorum consecutionem agit, pretium in Ecclesiae utilitatem conuersum esse, probare debet, praef. 55. lib. 3. nu. 1. Praetor autem agenti ad eorum recuperationem probatio incumbit, nu. 2. bonis frarum in catastro, seu estimi libro separatim conscriptis, societatis dissolutae facit praesumptionem, praef. 60. lib. 3. n. 13. bonis mobilibus in domo existentibus legatis, non continentur nomina debitorum, & an, & quando inter mobilia, vel immobilia veniant iura, actiones, & nomina debitorum, praef. 129. lib. 4. nu. 30. 31. 32. 33. 34. 35. & 36. bonitas a natura homini inest, praef. 29. lib. 6. n. 1. bonitas non praesumitur in eo, qui promouendus est, imò adhibenda est aliquis informatio, praef. 1. lib. 5. n. 31. bonum semper è bono praesumitur, sicuti malum è malo, praesumpt. 32. lib. 4. nu. 5. bonum à bono, malum à malo factum praesumitur, praef. 122. lib. 3. num. 102. bonos mores corrumpere praesumitur, qui cum malis conuersatur, q. 14. lib. 1. nu. 66. bonorum fideicommissio subiectorum, diuisione simplici facta, praesumitur remissum fideicommissum ipsum, praef. 115. lib. 3. nu. 3. Idque si vel purum sit, vel purificatum, ibid. nu. 4. & 5. Si praesertim diuisio verbis amplis, & pregnantibus facta sit, & adhibito iuramento, num. 7. Aut diuidentes diu possederint, & de alijs rebus gestis rationem reddentes nulla fideicommissi facta mentione, num. 8. bonorum suppositorum fideicommissio nondum purificata, simplici diuisione facta, non praesumitur remissum fideicommissum, nu. 9. Nec refert si iuramento confirmata sit, nu. 11. Aut diuidentes iniucem de euictione promiserint, nu. 12. Contrarium tamen aliquibus probare conantibus, num. 15. Si praesertim diuisio verbis amplis, & pregnantibus facta sit, & adhibito iuramento, num. 7. Aut diuidentes diu possederint, & de alijs rebus gestis rationem reddentes nulla fideicommissi facta mentione, num. 8. bonorum suppositorum fideicommissio nondum purificata, simplici diuisione facta, non praesumitur remissum fideicommissum, nu. 9. Nec refert si iuramento confirmata sit, nu. 11. Aut diuidentes iniucem de euictione promiserint, nu. 12. Contrarium tamen aliquibus probare conantibus, num. 15. Si praesertim diuisio verbis amplis, & pregnantibus facta sit, & adhibito iuramento, num. 7. Aut diuidentes diu possederint, & de alijs rebus gestis rationem reddentes nulla fideicommissi facta mentione, num. 8. bonorum subiectorum fideicommissio, diuisione & facta, an & quando fideicommissum censetur remissum, vel non, a. 22. vsque nu. 31. & a nu. 42. vsque nu. 56. & quid si adiecta sit clausula, ponentes se in omnem locum, &c. vel, vt diuidentes haberent, possiderent, &c. nu. 67. vsque 76. bonorum diuisione concessam alienationem liberam, comprehendere fideicommissum, si titulo singulari, secus si vniuersali alienatio fiat, praef. 115. lib. 3. n. 57. 58. 59. eod. bonorum diuisio facta cum alienandi licentia quo ad vsufructum, non comprehendit fideicommissum, ibid. num. 60. Idem si cum suis iuribus alienari posse, dixerint diuidentes, nu. 61. Vel id constat ex actu subsequuto, diuidentes fideicommissum comprehendere voluisse, nu. 62. bonorum ecclesiae natura est, vt alienari nequeant, praef. 91. lib. 3. nu. 60. bonorum ecclesiae alienationem pro euidenti vtilitate, & necessitate, factam esse, enunciatio praesumptionem non facit, sed necessaria est probatio, praef. 133. lib. 3. n. 18. bonorum omnium diuisione facta à testatore, coheres coheredi de euictione non tenetur, praef. 118. lib. 3. nu. 1. Limitatur tribus modis, ibid. n. 8. & 10. Vide verb. Euict. bonorum possessionem pupillo decemnis Praetor etiam sine tutore, possessorem eam facit, praef. 20. lib. 2. nu. 10. bonorum vxoris traditorum post dotem constitutam, omnes fructus maritus percipiens, tanquam dotalium percipere praesumitur, praef. 8. lib. 3. na. 33. Bonorum possessio, an & quando praesumatur agnita, & quae requirantur ad eam praesumpt. 103. & 104. libro 4. num. 1. & 2. 16. vsque 23. Bonorum possessionis agnitio est necessarium antecedens, vt agi possit actione possessoria hereditatis petitione aduersus occupatores bonorum, praef. 103. lib. 4. n. 2. bonorum possessionem, qui agnouit, & agit contra possessores bonorum possessoria hereditatis petitione, an praesumatur intra debitum tempus eam agnouisse, praef. 104. lib. 4. n. 1. bonorum possessio secundum tabulas non defertur nisi ijs, qui alioqui ab intestato succedere possent, praef. 96. lib. 4. n. 36. bonorum possessor probare debet se intra debitum tempus agnouisse ipsam bonorum possessionem, praef. 77. lib. 6. n. 13. bonorum possessor an veniat appellatione heredis, vide Heres, bonus quilibet à natura praesumitur, bonus autem is non praesumitur, qui alterum dolo circumuenit, praef. 3. lib. 3. num. 15. semel semper praesumitur bonus, sicut econtra, praef. 19. lib. 5. num. 9. qui fuit,

fuit, & nunc bonus praesumitur, q. 14. lib. 1. nu. 26. & praef. 1. lib. 5. num. 17. & perfectus adeo nemo est, qui legi subit, praesumpt. 51. lib. 2. num. 25. Bonus quilibet, & non ledere praesumitur, praef. 76. lib. 2. num. 5. quis non praesumitur, quando agitur de alterius praedicio, nec debet quis statim credere viro bono in praedictum alterius, ibid. nu. 16. Idem quando talis praesumptio induceret aliquod damnum illi, pro quo praesumitur, ibid. n. 20. quilibet esse debet, etiam si damno aliquo afficeretur, praef. 1. lib. 5. num. 27. is dici non potest, qui vniuersus est, praef. 4. lib. 5. n. 2. Bonus is non praesumitur, qui excedit terminos causae, qua alias praesumptio delicti equatur, praef. 2. lib. 5. num. 53. quis non praesumitur, quando agitur de salute animae, praef. 1. lib. 5. nu. 29. tunc quilibet praesumitur, quando non extat praesumptio in contrarium, secus si extat, ibid. n. 33. si quis fuit, praesumitur pro negotio, quod ipse gessit, & pertractauit, praef. 4. lib. 5. n. 10. Brocardicum est, de quo certa tracta non potest regula, praef. 99. lib. 6. num. 1. C. Aduer emittens sanguinem, adducto accusato, tortura praebet indicium, q. 89. lib. 1. n. 128. Cadaver occisi, cuius sit, si facies non indicet, signa, & signata corporis perquirenda, praef. 64. lib. 3. n. 5. caducitas remissa, an & quando censatur, praef. 122. lib. 3. n. 1. & seq. caducitatis poenam à lege inductam, ibid. nu. 10. caducitatis ad poenam euitandam, obligatio habet vim solutionis, praef. 139. lib. 3. n. 22. caducitatem non remississe censetur dominus, pensionem praeteritam, cum protestatione recipiens, praef. 112. lib. 3. n. 18. caducitatem remissam censeri, à domino canonem futurum sine protestatione recipiente, nu. 19. Caer sic dictus est, quia à caelo matris utero in lucem venit, praef. 52. lib. 6. nu. 19. Morbo comitali laborabat, praef. 42. lib. 6. n. 3. Censuris dictum praclarum, si violandum est ius, regnandi causa violandum est, praef. 54. lib. 6. n. 10. Calendarium quid, & an sub legato vsufructus, omnium bonorum conuineatur, praef. 143. lib. 4. n. 9. Caligulae erant paruae caligae olim, praef. 161. lib. 4. n. 9. Caligula tres forores suas stupro contaminauit, ob quem incestum se louem vocauit, praef. 17. lib. 5. n. 18. calumniam non multum differt à falsi crimine, praef. 25. lib. 5. n. 1. calumniam tam in causis ciuilibus, quam in criminalibus committitur, ibid. nu. 2. calumniam cessare praesumitur in causis priuatorum, quando cessat in causis fisci, ibid. n. 5. calumniari quando quis praesumatur, praef. 25. lib. 5. n. 1. calumniator semel, in futurum calumniari praesumitur, praesumpt. 32. lib. 5. nu. 3. calum niuarium quid sit, praef. 162. lib. 4. n. 21. Camum non veni appell. vini, & quid sit, & quomodo conficiatur, praef. 152. lib. 4. n. 6. cancellatio instrumenti duplex, praef. 141. lib. 3. nu. 2. quae dicatur for mis, & quae informis, ibid. nu. 2. & 3. Canonem ab emphyteuta dominus recipiens, praesumitur caducitatis poenam remittere, praef. 25. lib. 3. n. 15. Canonem iam praeteritum recipiens absque protestatione, praesumitur caducitatis poenam remississe, praef. 45. lib. 3. nu. 8. Et quae causa sit, nu. 9. Aliud esse si protestetur, n. 21. Canonem soluens tanquam emphyteuta, talis praesumitur, vt in posterum à domino directo ad praestationem cogi possit, praef. 111. lib. 3. num. 1. Canonici nunquid representent ecclesiam, praef. 113. lib. 4. n. 8. Canonici is praesumitur, qui diu in stallo, & choro cum alijs est, praef. 76. lib. 6. n. 20. capitali dimisso apud socios antiquum, finita ne an renouata praesumatur societatis, praef. 57. lib. 3. n. 5. 6. & 7. capitulum, & canonici idem sunt, praef. 113. lib. 4. n. 6. capituli consensus requiritur in praesentationibus, quae in ecclesia collegiata fiunt, praef. 34. lib. 6. n. 5. capta in bello nunquid efficiantur capientis tuta conscientia, praef. 96. lib. 6. nu. 1. & praef. 63. lib. 6. n. 36. Affirmatiue. capti à barbaris quando redimuntur, dicuntur restitui communioni ecclesiae, & sacramentorum, praef. 192. lib. 4. n. 4. capti ab hostibus Christianis vere dici non possunt captiui, aut capientium ferui, praef. 192. lib. 4. n. 7. carceratus à iudice laico, quando remitti debeat ad Ecclesiasticum, ideo quod dicatur clericus, praef. 76. lib. 6. n. 30. vsque n. 34. carceratus si aufugit probandus est casus fortuitus à custode carceris, lex enim praesumit ipsum eius negligentia aufugisse, praef. 61. lib. 6. num. 33. De Carcere, qui semel aufugit, amplius relaxari non debet, etiam,

dato fideiussore, praesumpt. 32. lib. 5. num. 9. carcerato fugiente ex carceribus contra custodem praesumitur, praesumpt. 8. lib. 8. n. 16. Cardinali accusatum damnari posse, quot testes requirantur, q. 80. lib. 1. nu. 24. Cardinali asserenti se habere priuilegium doctorandi, & legitimandi ob summam eius nobilitatem creditur, praef. 59. lib. 6. n. 4. intel lige nisi graue terij detrimentum veretur, ibid. nu. 5. Carenum quid sit, praef. 152. lib. 4. n. 8. carnem suam nemo praesumitur odio prosequi, praef. 40. lib. 5. n. 16. Carolus II. Imper. cum haberet patrem, & filium homicidij noxios in carceribus, certumque esset alterum eorum id facinus perpetrasse, iussit filium suspēdi. Quod audiens pater, vt filium à morte liberet sponte crimen confessus est, & sic suspensus fuit, filio liberato, praef. 56. lib. 6. n. 8. Carolus VI. Rex Francorum cum insanire inceperet, verba patrum sibi conuenientia, atque inordinata loqui consuevit, praesumpt. 45. lib. 6. nu. 40. Carruca dormitoria censetur nomine mundi, vel ornamentorum, si vxor, cui maritus eam legauit, ea vtebatur, praef. 163. lib. 4. n. 10. Et quid olim essent carruce, ibid. castitas in femina est laudabilior, quam in masculo, & in ea vitium carnis est detestabilius, praef. 78. lib. 4. n. 58. castrae, quae vixit, praesumitur esse, & futura castra, q. 19. lib. 1. n. 5. Castor, & Pollux ex Leda eodem partu nati, praef. 51. lib. 6. n. 3. Casina quid sit, praef. 138. lib. 3. n. 8. Castrum in dubio liberum, & allodiale praesumitur, praesumpt. 91. lib. 3. num. 7. Castrum an & quando causa custodiae concessum praesumatur, praef. 39. lib. 3. n. 27. & praef. 96. n. 1. vsque ad nu. 5. Castrum, quod muro cingitur dici, praef. 97. lib. 3. n. 2. Castrum à iurisdictione quid separatim esse, ibid. n. 5. Castrum, seu territorium significare vniuersitatem quandam respectu nominis sui, ibid. n. 12. Castrum in limitibus imperij, sine principalis licentia aedificari, veritum esse, ibid. nu. 16. Castrum, quod ciuitati subest, vel non, cum iurisdictione princeps concedendo, an & quatenus praesumatur concedere merum imperium, ibid. n. 33. 34. & 39. Castrum vendens priuatus aliquis, iurisdictionem personae coherentem, non praesumitur vendidisse, nu. 43. Nisi tamen pretij quantitas id suadeat, n. 43. Castrum eius praesumi, cuius est regnum, praef. 110. lib. 3. n. 10. Castrum recognoscens in feudum à principe, iurisdictionem, imperium, & territorium, non praesumitur recognouisse, praef. 98. lib. 3. n. 1. Nisi id ex recognitionis verbis colligi possit, n. 12. Castrum, vel turrim contra quamecumque personam accommodare promittens, non praesumitur contra seipsum promississe, praef. 44. lib. 3. n. 22. Idque et si culpa sua effectus sit inimicis, n. 24. Castrum in feudum obuenis, si praedia alio titulo possidere demonstret, praesumptionem, quae pro domino est, conuellit, praef. 101. libro 3. num. 3. Castri, vel oppidi custos impendens aliquid causa perpetuae vtilitatis illius loci, non donandi, sed repetendi animo facere praesumitur, praef. 32. lib. 3. n. 12. Castri, vel oppidi feudo concessio, praesumi concessas pertinetias, praef. 99. lib. 3. num. 1. Et de quibus id pertinentijs non habeat locum, num. 6. Castri, oppidi, aut ciuitatis dominus, non praesumitur rerum particularium dominus, si ab alijs possiderentur, & de eorum dominio constat, praef. 100. lib. 3. n. 7. Quomodo autem de possessione eorum constat, nu. 8. Castri intra fines reperitur, praesumitur iure dominij ad dominum castri spectare, n. 11. Castri dominus dicitur habere dominium vniuersitatis agrorum, in territorio existentium, ibid. nu. 17. Idque procedit, et si non possideat, sed annuum pensionem ratione dominij recipiat, n. 18. Castri concessio, & recognitio generalis, nullam facit praesumptionem aduersus tertium, praef. 101. lib. 3. n. 13. Castri concessione limitate facta, feudalem non praesumitur praedium aliquod contra tertium, ibid. n. 15. Castri concessio specialem praedia vasallo concessa enumerans, non tamen praedicta tertio, n. 17. Castro simpliciter, vel cum iurisdictione, & omnibus pertinentijs suis, à principe concessio, quid quantumque intelligitur concessum, praef. 97. lib. 4. n. 14. 15. 35. & 38. Vide infra iurisdictione. Castro, vel oppido vendito, praesumi venditas eorum pertinetias, praef. 99. lib. 3. n. 2. Castro in feudum simpliciter concessio absque praedijs, vel pertinentijs, praesumuntur, & ipsa à domino Castri in feudum recepta, si alio titulo possidere, vasallus non reperitur, praef. 101. lib. 3. n. 2. Castro

Castro generaliter in feudum concessio cum pertinentijs, prædia ab alijs non possessa, feudalia præsumuntur, ibid. n. 4. Castro limitate cum iuribus, prædijs, vineis, nemoribus, &c. concessio, vasallo possessore aliquid ex illis esse ægante, domino probatio incumbit, num. 6. Et quid si de pertinentijs esse vasallus asserat, num. 8. Castro cum prædijs specificè concessio, & recognitio, illa feudalia præsumuntur, quæ specificè dinumerata sunt, ibid. n. 12. Castro legato cum instrumentis, quid in dicto legato comprehensum præsumatur, præf. 154. lib. 4. n. 2. 1. casus contingens non præsumitur, præf. 138. lib. 3. n. 3. casum fortuitum in se recipiens, intelligitur promississe, dum modo non eueniat culpa eius, cui facta est promissio, præf. 48. lib. 2. num. 30. casus omnes cum a lege comprehendi minime potuerint, de similibus ad similia procedimus, q. 5. lib. 1. n. 19. casus, vel aduersa fortuna nunquam expectari debet, & quando sit casus infelix, & tristis euentus considerandus, præf. 41. lib. 4. n. 4. casus omissus habetur pro omisso, præf. 26. lib. 4. n. 12. Non habetur pro omisso, quando ad eam eadem ratio, præf. 26. lib. 4. n. 16. Catastrum ætiumque descriptum rerum descriptarum dominij esse comprobatur, quando lis, & contentio est suborta inter descriptum, & descriptentem, præf. 63. lib. 6. n. 129. & n. 132. Vide contrarium, huius ibid. n. 130. Catastro descriptus si litem habeat cum tertio possessore hoc casu contra ipsum tertium minime probatur catastro scriptura, ibid. n. 132. Declara, & limita, vt tribus num. seqq. caupones, & nauæ tenentur pro delictis feruorum, & famulorum suorum, præf. 27. lib. 5. n. 20. causa excusat a dolo, & per consequens a delicto, præf. 2. lib. 5. n. 38. Intellige, vt ibid. n. 39. causa que libet excusare solet a malitia, & dolo, præf. 7. lib. 5. n. 22. & præf. 130. lib. 3. n. 5. causa cessante, cessare debet effectus, secus si effectus est iam consumatus, præf. 189. lib. 4. n. 96. & 197. Et secus etiam in iureiam questio, ibid. n. 189. eod. causa, vbi mandata est diffinienda ab erudito, atque probato Iuriconsulto vias alteri mandate non poterit, præf. 92. lib. 6. n. 12. causam, qui habuit a me, non potest questionem dominij mihi referre, præf. 63. lib. 7. n. 7. causam habentes ab eodem si duo contendunt, præfertur ille, qui prior est in possessione, licet alter sit prior in titulo, præf. 69. lib. 6. n. 12. cause in Regno Gallie, potius secundum equitatem, quam secundum iuris rigorem iudicantur, præf. 5. lib. 4. n. 9. causa animæ ceteris est præferenda, præf. 189. lib. 4. n. 134. causa fame æquiparatur cause vitæ, præf. 49. lib. 5. n. 6. causa finalis dicitur regere, & gubernare omnem dispositionem, & est substantia ipsius dispositionis, & actus, & appellatur forma actus, & fons causarum, præf. 24. lib. 4. n. 3. Et dicitur primum principium intentionis, ibid. n. 4. causa impulsiva non dicitur proprie causa, sed motiuum quoddam ad disponendum, præf. 24. lib. 4. n. 18. causa iusta non excusat a dolo vero, a dolo autem præsumptio excusat, præf. 3. lib. 5. n. 12. causa limitata limitatum parit effectum, præf. 29. lib. 3. n. 23. & præf. 21. lib. 4. n. 10. & 16. & præf. 36. eod. lib. n. 7. 29. & præf. 69. eod. lib. n. 5. præf. 76. eod. lib. n. 87. causa est, que significat an aliquid actum sit, vel non, q. 17. lib. 1. n. 1. causa tam ad defendendum, quam accusandum consideratur, ibid. n. 3. causa præsumitur, vbi effectus apparet, q. 18. lib. 1. n. 16. causa, & qualitas negatiua affirmatiua est potentior, quæst. 29. lib. 1. n. 14. causa iusta excusat a pœna legali non conuentionali, q. 46. libro 1. n. 40. causa naturalis in concursu cum accidentali præualet, præf. 29. lib. 3. n. 48. causa, & qualitas potentior præualet, ibid. n. 49. causa potentior est, quæ actum facit valere, n. 50. Item, quæ benignior est, n. 51. Item, quæ prodest non quæ nocet, n. 52. causa specialis generali est potentior, n. 54. causa, quæ vel nocet, vel quæ prodest, pro subiecta materia, & varietate rationum, interdum præualet, n. 59. causa iusta concessionis a principe facta, an & quatenus præsumatur, præf. 10. lib. 2. n. 24. & multus seq. causa minus idonea a principe allegata, tollit eam, quæ pro ipso erat præsumptionem, n. 60. causa civilis ardua, criminali æquiparatur, ob præiudicij grauitatē, q. 40. lib. 1. n. 2. causa cognitionem, vbi non adhibita apparet, pro rectitudine, &

iustitia decreti, non præsumitur, præf. 75. lib. 2. n. 51. Et quæ sunt eius coniecturæ, n. 52. causam iustam, vel iniustam non allegans princeps, quo casu pro eo non præsumatur, præf. 30. lib. 2. n. 58. causam ante omnia considerat Interscon. & interdum ipsi facto preponunt, q. 17. lib. 2. causa a qua bis fuerit appellatum, princeps simpliciter committendo, videtur appellationem admisisse, præf. 20. lib. 2. n. 48. causam, qui a me habuit, questionem dominij mihi referre nequit, præf. 63. lib. 6. n. 62. causarum varietates sunt species, q. 17. lib. 1. n. 4. causa pia, & causa filiorum a pari procedunt, quoad præsumptam, voluntatem testatoris, præf. 83. lib. 4. n. 41. in dubio extraneis præfertur, præf. 13. lib. 4. n. 4. si fuit substituta filio subintelligitur conditio, si sine filijs decesserit, & hoc quando agitur de omnibus bonis testatoris, vel saltem de maiori parte, secus si de re aliqua particulari non multi valoris, præf. 89. lib. 4. n. 124. Et secus si testator reliquit piæ causæ pro male ablatis, & sic pro exoneratione conscientia, quia non subintelligitur d. conditio, ibid. n. 125. nunquid excludat matrem pupilli ex tacita pupillari, præf. 39. lib. 4. n. 90. causa piæ in dubio fauendum, & id procedit in his, quæ de se immediate sunt pia, & religiosa, non autem quando agitur de utilitate pecuniaria, præf. 84. lib. 6. n. 18. causa testati regulariter in dubio a causa intestati, præf. 39. lib. 4. n. 22. & præf. 75. lib. eod. n. 10. & præf. 94. eod. n. 19. causas duabus concurrentibus, quarum vna nocet, altera prodest, illa quæ nocet, præualeat, præf. 29. lib. 3. n. 23. Vide tamen, ibid. n. 59. cautatum sequitur naturam suæ causæ, q. 39. lib. 1. n. 12. Id tamen fallit quandoque, ibid. n. 13. cautela abundans non nocet, præf. 190. lib. 4. n. 31. cautelis quilibet vt potest ad proprium commodum, præf. 29. lib. 6. n. 17. Secus si in contrarium extant coniecturæ fraudis, ibid. n. 18. cautionem dari de immobilibus bonis vsus non obtinuit de non minuenda, & restituenda hereditate ab hærede, quamvis olim daretur; De mobilibus vero, quæ vsu consumi solent, nulla penitus præfertur, præf. 190. lib. 4. n. 54. Cæcilius Metellus Numidici filius ex eo, quod patrem affiduis precibus, ac lachrymis ab exilio liberasset, Pius dictus est, præf. 107. lib. 6. n. 114. celebrans in loco, qui an sit interdictus dubium est inter Doctores, non dicitur proprie contempnor, etsi in dubio sit a celebratione abstinendum, præf. 44. lib. 5. n. 9. Cœlibatus olim erat maxime prohibitus, & quare, præf. 83. lib. 4. n. 23. Cœmeterium dicitur esse ecclesiæ connexum, & quid cœmeterij nomine veniat, præf. 72. lib. 6. n. 14. cœmeterium ecclesiæ esse quando præsumatur locus, vel fundus, ibid. n. 15. vsque ad 22. Cæsar totius orbis dominus, quoad dignitatem, & protectionem, præf. 14. lib. 2. n. 3. census, & emphyteutis non se compatiuntur, præf. 196. libro 3. n. 14. census quid sit, & quibus modis constituatur, præf. 107. lib. 3. n. 1. & seq. vsque n. 12. census annui perceptio, fructuum quædam species esse censetur, præf. 63. lib. 6. n. 161. Declara dupliciter, vt num. 264. & 265. census in dubio, vbi de alio titulo non constat, emptione præsumitur acquisitus, quando vnicum pretium fuit numeratum, vel promissum, ibid. n. 14. census, & monumenta publica potiora testibus esse Senatus censuit, præf. 63. lib. 6. n. 141. census nomine, per multos annos quis soluens, in futurum compelli potest, atque idem in liuellario, præf. 111. lib. 3. n. 3. census emptor, directum dominium respectu redditus, vsu fructu prædiij acquirat, præf. 107. lib. 3. n. 15. census a præstatione, qui Principi debetur, nullo temporis cursu quem liberari, præf. 131. lib. 3. n. 37. census reservationem factam a patrono Ecclesiæ, vel capellæ, præsumi factam solemniter, concurrente cum ipsa quasi possessione, longo tempore, præf. 132. lib. 3. n. 50. censum de renoutra, pensionem emphyteuticam pro re aliena soluimus, præf. 106. lib. 3. n. 2. censuales professio domino præiudicare non solet, præf. 63. libro 6. n. 147. censuales liberi priuati alicuius personæ, nullam fidem faciunt, eo quod omnino sit priuata scriptura, ibid. n. 155. censuales potius, quam emphyteuticus contractus in dubio præsumitur, præf. 106. lib. 3. n. 3. & seq.

Censuales contractus dominij tam directi, quam vtilis transactionem requirit, ibid. n. 6. censuales libri cum libris æstimi parij, aut saltem non dispari passu ambulant, præf. 63. lib. 6. n. 137. Intellige, vt ibid. n. 139. Et huiusmodi censuales librorum, & æstimi Scriptores a quibus approbentur, ibid. sub eod. n. 139. Et quid in libro officialis, ibid. n. 138. Et an talis liber Censualis, quando lis, & contentio est suscitata inter descriptum, & descriptentem probet rei descriptæ dominium esse penes descriptum, ibid. n. 140. censuales libri, vel Censūs, quem in finem excogitati, & infecti, ibid. n. 144. Et huiusmodi libri, an solum possessionem probent, & non dominium, vide ibid. n. seq. censuarius etiam per mille annos a solutione cessando, non cadit a contractu, præf. 106. lib. 3. n. 11. Nisi tamen sit specificè situratus, n. 12. censuarius domino in consilio alienans, non cadit a iure suo, ibid. n. 14. Et de quo id censuarius accipiendum, n. 15. certum, & clarum dicitur, quod per relationem ad aliud certum reditur, præf. 15. lib. 3. n. 25. certum fidei vnde dicitur, q. 3. lib. 1. n. 44. certitudinem amittere pro quærendis indicijs, in rmitas est intellectus, præf. 35. lib. 3. n. 3. certum est tenendum, incertumque dimittendum, præf. 67. libro 4. n. 5. certum non continetur appellat. vini, cum conficiatur ex hoc deo, & alijs rebus calidis, præf. 152. lib. 4. n. 10. Et quare Italica non vitatur, sed eam capitali odio profæquantur, ibid. n. 11. cessio facta statim post contractum emptionis, & venditionis præsumitur facta respectu, & causa ipsius contractus, præf. 12. lib. 6. n. 20. cedens actiones, cessionarium in suum locum reponere dicitur, & dominium transferre, præf. 6. lib. 3. n. 92. cedentis confessio, cessionario non nocet, præf. 124. lib. 3. n. 63. cessio actionis modico facta pretio, præsumitur simulata, & solum pro numerata quantitate conceditur cessionario, præf. 129. lib. 3. n. 2. ampliat, ibid. n. 5. 6. 7. & 8. concessio actionum, in quibus casibus non præsumatur simulata, præf. 129. lib. 3. n. 9. 10. & seq. vsque n. 29. cessionem circa translationem actionum idem operari, quod traditio facit circa translationem dominij. charitas disponens, vel dilectio, coniecturæ facit, q. 28. lib. 1. n. 12. charitatem a seipso incipere, a natura homini inditum est, præf. 46. lib. 3. n. 3. Charilaus Meander ob demetiam in vinculis a fratre detinebatur, præf. 45. lib. 5. n. 18. charitas ordinata incipit a se, & suis, præf. 125. lib. 4. n. 14. præf. 189. lib. eod. n. 133. chartis legatis, veniunt libri, quando testator nihil præter libros habebat, præf. 126. lib. 4. n. 9. Christianus fidei, & religionis erga Deum Opt. Max. memor esse debet, quia sine fide ei placere non possumus, præf. 6. lib. 5. n. 1. Præsumitur itaque Christianus religionis, & fidei Christianæ cultor, & obseruator, ibid. n. 2. Chyrogaphum quo me debere tibi professus sum, si penes te cancellatum reperitur, ostendit præsumptio iuris, verosimilique probatio, me tibi satis fecisse, q. 4. lib. 1. n. 2. Chyrogaphi appellatio non solum tabulas, sed etiam ius, quod illis probatur, contineri, præf. 140. lib. 3. n. 3. Chyrogaphi restitutio, coniecturam facit factæ liberationis, q. 18. lib. 1. n. 12. Cyanipum Syracusanum vino repletum filiam Cyanam violasse fertur, præf. 17. lib. 5. n. 12. cibi nomen comprehendit panem, carnes, & reliqua edulia pro qualitate, & conditione personæ, differunt enim cibi nobilium a cibus rusticorum, præf. 157. lib. 4. n. 16. cicatrix corpori alicuius inusta, vel in hærens, quomodo hominem in aliorum notitiam deducat. Vide praxim ex Buratto, præf. 68. lib. 6. n. 178. Ciceronis locus in oratione pro Sexto Roscio explicatus, præf. 37. lib. 5. n. 3. Cydonium nomine vinum non continetur, & quid sit, præf. 152. libro 4. n. 15. Cymon Atheniensis, vt Milciadem patrem damnatum vinculis eximeret, vltro sese carceribus obtulit mortem oppetiturus, modo patrem a periculo seruariet, præf. 57. lib. 6. n. 2. Et cum patrem defunctum esse intelligeret, vt corpus eius sepulture traderet, non tantum multis se periculis exponit, sed pietatem in patrem captiuitati quoque præposuit, ibid. n. 3. Cynaram Regem Cypri, rem habuisse cum Mirra filia, & ex eo concubitu suscepisse Adonidem, præf. 17. lib. 5. n. 1. Cippus quid denotet, & qui veniat appell. illorum de Cippo, quan-

do testator dixit velle bona sua pertinere ad Cippi stum, præf. 88. lib. 4. n. 21. Et an comprehendatur femina, ibid. citari reus debet ad actum, quo ad vteriora proceditur, præf. 64. lib. 2. n. 14. citari potest maritus in ædibus, quibus habitat eius vxor, præf. 27. lib. 2. n. 1. Idem est in muliere, n. 2. citato comparente, & nil opponente, citatio commissione iudicis facta præsumitur, præf. 24. lib. 2. n. 13. citatio est fundamentum defensionis, præf. 48. lib. 1. n. 12. citatio facta ab homine, an constituat citatum in mora, & quid de citatione legis, q. 46. lib. 1. n. 27. citatio in ius, an & quando præsumatur, præf. 22. lib. 2. n. 1. 2. 3. & 4. citatio ad partis petitionem facta præsumitur, præf. 23. lib. 2. n. 1. Contraria referuntur opinio, n. 10. citatio quas partes continet, ibid. n. 9. citatio ad partis petitionem facta præsumitur in causis summarijs, & leuis præiudicij, num. 13. Et maxime accedente diuturnitate temporis, n. 14. citatio hæc, si quis præten dit ius aliquod; Vel, si sua interesse putauerit, citatum, vel actorem, vel reum effici necessarium, aut voluntarium, præf. 63. lib. 6. n. 215. citatio quo casu nulla sit dicenda, & habenda, ibid. n. 217. citatio hoc modo facta, si quis præten dit ius; Vel, si sua putauerit interesse, Clericum efficit, vel actorem, vel reum voluntarium, tamen hoc casu etiam citatio, vel comparitio nulla est, & non valet, hac ratione: quod clericus etiam volens, non possit sese laico iudici submittere, siuoque priuilegio clericali renunciare, ibidem n. 219. citatio ob temporis diuturnitatem iudicis mandato facta præsumitur, præf. 24. lib. 2. n. 15. citatio realis, sine prehensio, & carceratio, quia magnam rei cognitionem requirit, non præsumit mandatum iudicis, ibid. n. 16. citatione sola contrahitur vitium litigiosi iure Pontificio, & quid iure Cæsareo, in quo contrarie opiniones, n. 9. & 10. & quomodo, & quando id procedat, præf. 97. lib. 2. n. 11. & 12. citationem ad sui notitiam non peruenisse, iuranti creditur, q. 77. lib. 2. n. 11. citationem verbalem, aut personalem, iudicis commissione factam non præsumit, præf. 24. lib. 2. n. 1. & seq. Vide commissio. citationem sua commissione factam, declarat iudex ad vteriora procedendo, ibid. n. 12. Ciuitas, populus, vniuersitas, semper eadem est, præf. 103. lib. 3. n. 25. Ciuitas vna, alteri non præsumitur subdita, præf. 89. lib. 3. n. 5. Ciuitatis direptione probata, amissio rerum mobilium probatur coniectus, præf. 135. lib. 3. n. 10. Ciuem se asserens in contractu, is cum eo, vt ciue præsumitur initus, præf. 49. lib. 3. n. 21. Ciues in rebus publicis administrandis sunt ante omnes deligendi, qui ea in vrbe nati sunt, & præferendi etiam nouo incolæ magis idoneo, præf. 12. lib. 5. n. 5. Intellige, vt ibid. n. 8. Ciuis an quis sit, vel exterus, quando referat, præf. 30. lib. 6. n. 1. Ciuem, quæ faciant, & quibus modis fiant, præf. 30. lib. 6. n. 12. 19. 20. 21. & 23. ciuium appellatione continentur etiam nati in suburbanjs, villis, vicis, & comitatibus, ipsi ciuitati subiectis, & an in fauorabilibus tantum, præf. 30. lib. 6. n. 14. & 15. ciuis originarius, quibus modis probetur, præf. 30. lib. 6. n. 31. ciuis quando dicitur, & præsumatur amississe ciuitatem, præf. 30. lib. 6. n. 32. 33. & 34. ciues quare statuto cogantur in ciuitate habitare, præf. 12. lib. 5. n. 4. ciues nostros ab exteris, & barbaris esse redimendos publicæ vilitatis interest, præf. 192. lib. 4. n. 3. ciuis filios habens præsumitur magis diligere ciuitatem, quam is, qui caret filijs, & præfertur decurionibus non habentibus filios, & quare, præf. 12. lib. 5. n. 6. ciuis, vel forensis, an & quando quis præsumatur, præf. 30. lib. 6. n. 11. Et quando alicuius origo ignoratur, an scilicet sit huius, vel illius loci, præsumitur esse illius ciuitatis, in qua fuit educatus, ibid. n. 26. Cuius non præsumitur quis loci, vbi degit, quando is se nominari fecit de alio loco, & deinde asserit se ciuem illius ciuitatis, in qua habitabat, ibid. n. 20. ciuibus solis multa sunt commoda a leg. & statutis tributa, præf. 30. lib. 6. n. 2. ciuium nomina in ciuitate numerosa impossibile est, quod sint nota vni testatori, præf. 111. lib. 4. n. 23. ciuitas quid sit, præf. 11. lib. 4. n. 4. & 15. Et quid differat ab vrbe, ex Nonio Marcello, ibid. n. 16. ciuitas proprie dicitur, quæ muris cingitur, præf. 126. lib. 4. n. 3. ciuitas si statuit, certos bannitos esse a banno cancellandos, præsumit